

ONTWERPLEERPLAN
SECUNDAIR ONDERWIJS

Duits
7de leerjaar
VII-Dui

BRUSSEL

D/2025/13.758/031

Versie januari 2025

1 Inleiding

De uitrol van de modernisering secundair onderwijs gaat gepaard met een nieuwe generatie leerplannen. Leerplannen geven richting en laten ruimte. Ze faciliteren de inhoudelijke dynamiek en de continuïteit in een school en lerarenteam. Ze garanderen binnen het kader dat door de Vlaamse regering werd vastgelegd voldoende vrijheid voor schoolbesturen om het eigen pedagogisch project vorm te geven vanuit de eigen schoolcontext. Leerplannen zijn ingebed in het vormingsconcept van de katholieke dialoogschool. Ze versterken het eigenaarschap van scholen die d.m.v. eigen beleidskeuzes de vorming van leerlingen gestalte geven. Leerplannen laten ruimte voor het vakinhoudelijk en pedagogisch-didactisch meesterschap van de leraar, maar bieden ondersteuning waar nodig.

1.1 Het leerplanconcept: vijf uitgangspunten

Leerplannen vertrekken vanuit het **vormingsconcept** van de katholieke dialoogschool. Ze laten toe om optimaal aan te sluiten bij het pedagogisch project van de school en de beleidsbeslissingen die de school neemt vanuit haar eigen visie op onderwijs (taalbeleid, evaluatiebeleid, zorgbeleid, ICT-beleid, kwaliteitsontwikkeling, keuze voor vakken en lesuren ...).

Leerplannen ondersteunen **kwaliteitsontwikkeling**: het leerplanconcept spoort met kwaliteitsverwachtingen van het Referentiekader onderwijskwaliteit (ROK). Kwaliteitsontwikkeling volgt dan als vanzelfsprekend uit keuzes die de school maakt bij de implementatie van leerplannen.

Leerplannen faciliteren een **gerichte studiekeuze**. De leerplandoelen sluiten aan bij de verwachte competenties van leerlingen in een bepaald structuuronderdeel. De feedback en evaluatie bij de realisatie ervan beïnvloeden op een positieve manier de keuze van leerlingen na elke graad.

Leerplannen gaan uit van de **professionaliteit** van de leraar en het **eigenaarschap** van de school en het lerarenteam. Ze bieden voldoende ruimte voor eigen inhoudelijke keuzes en een eigen didactische aanpak van de leraar, het lerarenteam en de school.

Leerplannen borgen de **samenhang** in de vorming. Die samenhang betreft de verticale samenhang (de plaats van het leerplan in de opbouw van het curriculum) en de horizontale samenhang tussen vakken binnen structuuronderdelen en over structuuronderdelen heen. Leerplannen geven expliciet aan voor welke leerplandoelen van andere leerplannen in de school verdere afstemming mogelijk is. Op die manier faciliteren en stimuleren de leerplannen leraren om over de vakken heen samen te werken en van elkaar te leren. Een verwijzing van een leraar naar de lessen van een collega laat leerlingen niet alleen aanvoelen dat de verschillende vakken onderling samenhangen en dat ze over dezelfde werkelijkheid gaan, maar versterkt ook de mogelijkheden tot transfer.

1.2 De vormingscirkel – de opdracht van secundair onderwijs

De leerplannen vertrekken vanuit een gedeelde inspiratie die door middel van een vormingscirkel voorgesteld wordt. We 'lezen' de cirkel van buiten naar binnen.

- Een lerarenteam werkt in een katholieke dialoogschool die onderwijs verstrekt vanuit een **specifieke traditie**. Vanuit het eigen pedagogisch project kiezen leraren voor wat voor hen en hun school goed

onderwijs is. Ze wijzen leerlingen daarbij de weg en gebruiken daarvoor **wegwijzers**. Die zijn een inspiratiebron voor leraren en zorgen voor een Bijbelse 'drive' in hun onderwijs.

- De kwetsbaarheid van leerlingen ernstig nemen betekent dat elke leerling **beloftevol** is en alle leerkansen verdient. Die leerling is **uniek als persoon** maar ook **verbonden** met de klas, de school en de bredere samenleving. Scholen zijn **gastvrije plaatsen** waar leerlingen en leraren elkaar ontmoeten in diverse contexten. De leraar vormt zijn leerlingen vanuit een **genereuze** attitude, hij geeft om zijn leerlingen en hij houdt van zijn vak. Hij durft af en toe de gebaande paden verlaten en stimuleert de **verbeelding en creativiteit** van leerlingen. Zo zaait hij door zijn onderwijs de kiemen van een hoopvolle, **meer duurzame en meer rechtvaardige wereld**.
- Leraren vormen leerlingen door middel van leerinhouden die we groeperen in negen **vormingscomponenten**. De aaneengesloten cirkel van vormingscomponenten wijst erop dat vorming een geheel is en zich niet in schijfjes laat verdelen. Je kan onmogelijk over taal spreken zonder over cultuur bezig te zijn; wetenschap en techniek hebben een band met economie, wiskunde, geschiedenis ... Dwarsverbanden doorheen de vakken zijn belangrijk. De vormingscirkel vormt dan ook een dynamisch geheel van elkaar voortdurend beïnvloedende en versterkende componenten.
- Vorming is voor een leraar nooit te herleiden tot een cognitieve overdracht van inhouden. Zijn meesterschap en passie brengt een leraar ertoe om voor iedere leerling de juiste woorden en gebaren te zoeken om **de wereld te ontsluiten**. Hij introduceert leerlingen in de wereld waarvan hij houdt. Een leraar zorgt er bijvoorbeeld voor dat leerlingen kunnen worden gegrepen door de cultuur van het Frans of door het ambacht van een metselaar. Hij initieert leerlingen in een wereld en probeert hen zover te brengen dat ze er hun eigen weg in kunnen vinden.
- Een leraar vormt leerlingen als **individuele leraar**, maar werkt ook binnen **lerarenteams** en binnen een **beleid van de school**. Het Gemeenschappelijk funderend leerplan helpt daartoe. Het zorgt voor het fundament van heel de vorming dat gerealiseerd wordt in vakken, in projecten, in schoolbrede initiatieven of in een specifieke schoolcultuur.
- De uiteindelijke bedoeling is om **alle leerlingen** kwaliteitsvol te vormen. Leerlingen zijn dan ook het hart van de vormingscirkel, zij zijn het op wie we inzetten. Zij dragen onze hoop mee: de nieuwe generatie die een meer duurzame en meer rechtvaardige wereld zal creëren.

1.3 Ruimte voor leraren(teams) en scholen

De leraar als professional, als meester in zijn vak krijgt vrijheid om samen met zijn collega's vanuit de leerplannen aan de slag te gaan. Hij kan eigen accenten leggen en differentiëren vanuit zijn passie, expertise, het pedagogisch project van de school en de beginsituatie van zijn leerlingen.

De leerplandoelen zijn noch chronologisch, noch hiërarchisch geordend. Ze laten ruimte aan het lerarenteam en de individuele leraar om te bepalen welke leerplandoelen op welk moment worden samengenomen, om didactische werkvormen te kiezen, contexten te bepalen, eigen leerlijnen op te bouwen, vakoverschrijdend te werken, flexibel om te gaan met een indicatie van onderwijstijd.

1.4 Differentiatie

Om optimale leerkansen te bieden is [differentiëren](#) van belang in alle leerlingengroepen. Leerlingen voor wie dit leerplan is bestemd, behoren immers wel tot dezelfde doelgroep, maar bevinden zich niet noodzakelijk in dezelfde beginsituatie. Zij hebben een niet te onderschatten – maar soms sterk verschillende – bagage mee vanuit de onderliggende graad, de thuissituatie en vormen van informeel leren. Het is belangrijk om zicht te krijgen op die aanwezige kennis en vaardigheden en vanuit dat gegeven, soms gedifferentieerd, verder te bouwen. Positief en planmatig omgaan met verschillen tussen leerlingen verhoogt de motivatie, het welbevinden en de leerwinst voor elke leerling.

De leerplannen bieden kansen om te differentiëren door te verdiepen en te verbreden en door de leeromgeving aan te passen. Ze nodigen ook uit om te differentiëren in evaluatie.

Differentiatie door te verdiepen en te verbreden

Sommige leerlingen denken meer conceptueel en abstract. Andere leerlingen komen vanuit een meer concrete benadering sneller tot inzichtelijk denken. Variëren in abstractie spreekt leerlingen aan op hun capaciteiten en daagt hen uit om van daaruit te groeien.

Daarnaast bieden leerplannen kansen om de complexiteit van leerinhouden aan te passen. Dat kan door een complexere situatie te schetsen, een minder ingewikkelde bewerking of handeling voor te stellen, of door meer kennis of vaardigheden aan te bieden om leerlingen uit te dagen.

De ene context kan betekenisvol zijn voor een leerlingengroep, terwijl een andere context dan weer betekenisvoller kan zijn voor een andere leerlingengroep. Leerinhouden in verschillende contexten aanbrengen biedt kansen om leerlingen aan te spreken op hun interesses en daagt hen tegelijk uit om andere interesses te verkennen en zo hun horizon te verruimen.

In 'extra' wenken bij de leerplandoelen en in beperkte mate ook via keuzeleerplandoelen bieden we je inspiratie om te differentiëren door te verdiepen en te verbreden.

Differentiatie door de leeromgeving aan te passen

Doordachte variatie in werkvormen (groepswork, individueel, auditief, visueel, actief ...) vergroot de kans dat leerdoelen worden gerealiseerd door alle leerlingen. Het helpt hen bovendien ontdekken welke manieren van leren en informatie verwerken best bij hen passen.

De ene leerling kan snel of zelfstandig werken, de andere heeft meer tijd of begeleiding nodig. Variëren in de mate van ondersteuning, gericht aanbieden van hulpmiddelen (voorbeelden, schrijfkaders, stappenplannen ...) en meer of minder tijd geven, daagt leerlingen uit op hun niveau en tempo.

Leerlingen op hun niveau en vanuit eigen interesses laten werken kan door te differentiëren in product, bijvoorbeeld door leerlingen te laten kiezen tussen opdrachten die leiden tot verschillende eindproducten.

Het samenstellen van groepen kan een effectieve manier zijn om te differentiëren. Rekening houden met verschil in leerdoelen en leerlingenkenmerken laat leerlingen toe van en met elkaar te leren.

Technologie kan al die vormen van differentiatie ondersteunen. Zo kunnen leerlingen op hun maat werken met digitale leermiddelen zoals educatieve software of online oefenprogramma's.

Differentiatie in evaluatie

Tenslotte laten de leerplannen toe te differentiëren in [evaluatie](#) en feedback. Evalueren is beoordelen om te waarderen, krachtiger te maken en te sturen.

Na de afronding van een lessenreeks of na een langere periode gaan leraren door middel van summatieve evaluatie na waar leerlingen staan. De keuze van een evaluatie- en feedbackvorm is afhankelijk van de vooropgestelde doelen.

Formatieve evaluatie is geïntegreerd in het leerproces en gaat uit van een actieve betrokkenheid van leraar en leerling. Het zet leerlingen aan het denken over hun vorderingen en laat leraren toe om tijdens het leerproces effectieve feedback te geven. Door middel van formatieve evaluatie krijgen leraren een goed zicht op het leerproces van leerlingen zodat ze het verder gericht en waar nodig kunnen bijsturen. Het is bovendien een rijke bron voor leraren om te reflecteren over de eigen onderwijspraktijk en de eigen pedagogisch-didactische aanpak bij te sturen.

1.5 Opbouw van leerplannen

Elk leerplan is opgebouwd volgens een vaste structuur. Alle onderdelen maken inherent deel uit van het leerplan. Schoolbesturen van Katholiek Onderwijs Vlaanderen die de leerplannen gebruiken, verbinden zich tot de realisatie van het gehele leerplan.

De **inleiding** licht het leerplanconcept toe en gaat dieper in op de visie op vorming, de ruimte voor leraren(teams) en scholen en de mogelijkheden tot differentiatie.

De **situering** geeft aan waarop het leerplan is gebaseerd en beschrijft de samenhang binnen de graad en met de onderliggende graad, en de plaats in de lessentabel.

In de **pedagogisch-didactische duiding** komen de inbedding in het vormingsconcept, de krachtlijnen, de opbouw, de leerlijnen, de aandachtspunten met o.m. nieuwe accenten van het leerplan aan bod.

De **leerplandoelen** zijn helder geformuleerd en geven aan wat van leerlingen wordt verwacht. Waar relevant geeft een opsomming of een afbakening (★) aan wat bij de realisatie van het leerplandoel aan bod moet komen. Ook pop-ups bevatten informatie die noodzakelijk is bij de realisatie van het leerplandoel. De leerplandoelen zijn gebaseerd op de minimumdoelen van de basisvorming, de specifieke minimumdoelen of de doelen die leiden naar een beroepskwalificatie. Indien een leerplandoel verder gaat, vind je een '+' bij het nummer van het leerplandoel. Al die leerplandoelen zijn verplicht te realiseren. In een aantal gevallen zijn keuzedoelen opgenomen; die leerplandoelen zijn weergegeven in een grijze kleur en het nummer van het leerplandoel wordt voorafgegaan door 'K'.

De leerplandoelen zijn ingedeeld in een aantal rubrieken. Bovenaan elke rubriek vind je de relevante minimumdoelen van de basisvorming, de specifieke minimumdoelen en/of doelen die leiden naar een of meer beroepskwalificaties, afhankelijk van de finaliteit. Als leraar hoef je je die taal niet eigen te maken. Het volstaat dat je de leerplandoelen realiseert zoals opgenomen in het leerplan.

Waar relevant wordt de samenhang met andere leerplannen in dezelfde graad aangegeven, evenals de samenhang met de onderliggende graad.

'Duiding' bij een leerplandoel bevat een noodzakelijke toelichting bij het doel. In pedagogisch-didactische wenken vinden leraren inspiratie om met het leerplandoel aan de slag te gaan. Een rubriek 'extra' bij een leerplandoel biedt leraren inspiratie om verder te gaan dan wat het leerplandoel minimaal vraagt.

De **basisuitrusting** geeft aan welke materiële uitrusting vereist is om de leerplandoelen te kunnen realiseren.

Het **glossarium** bevat een overzicht van handelingswerkwoorden die in alle leerplannen van de graad als synoniem van elkaar worden gebruikt of meer toelichting nodig hebben.

De **concordantie** geeft aan welke leerplandoelen gerelateerd zijn aan bepaalde minimumdoelen, specifieke minimumdoelen of doelen die leiden naar een of meer beroepskwalificaties.

2 Situering

2.1 Beginsituatie

Onthaal en recreatie is de logische vooropleiding in de derde graad voor de studierichting Animator.
Logistiek is de logische vooropleiding in de derde graad voor de studierichting Logistiek assistent magazijn.
Internationale handel en goederenvervoer is de logische vooropleiding in de derde graad voor de studierichting Assistent (inter)nationaal goederenvervoer.
Restaurant en keuken is de logische vooropleiding in de derde graad voor de studierichting Hotelreceptionist, waar Duits als extra vreemde taal kan worden gegeven.

2.2 Plaats in de lessentabel

Het leerplan is gebaseerd op doelen die leiden naar de beroepskwalificaties Logistiek assistent magazijn, Animator, Assistent (inter)nationaal goederenvervoer en Hotelreceptionist. Voor Hotelreceptionist kan de school kiezen welke extra vreemde taal ze aanbiedt, naast Engels en Frans.
Het leerplan is gericht op 1 lesuur en is bestemd voor bovenstaande studierichtingen. De duurtijd van die studierichtingen bedraagt twee semesters.

Het geheel van de vorming in elke studierichting vind je terug op de [PRO-pagina](#) met alle vakken en leerplannen die gelden per studierichting.

3 Pedagogisch-didactische duiding

3.1 Duits en het vormingsconcept

Het leerplan Duits is ingebed in het vormingsconcept van de katholieke dialoogschool. In dit leerplan ligt de nadruk op talige vorming, maar ook culturele en sociale vorming hebben een belangrijke plaats. De wegwijzers gastvrijheid en uniciteit in verbondenheid maken er inherent deel van uit.

Talige vorming

Vorming in talen versterkt leerlingen in de kennis en het gebruik van de eigen taal en van andere talen. Ze leert leerlingen van taal genieten in zijn vele vormen. Leerlingen worden communicatief vaardiger en leren kritisch informatie te verwerven en verwerken. Taalonderwijs verrijkt de interculturele vorming van een leerling. Taal is nodig om greep te krijgen op de eigen omgeving en biedt ook kansen om de meertalige en veelzijdige wereld om ons heen te verbeelden en op een gastvrije wijze te ontsluiten. De leerlingen tonen een blijvende verwondering voor het fascinerende van taal en staan open en respectvol tegenover elke vorm van talige diversiteit in het Nederlands en tegenover elke vreemde taal.

Sociale vorming

Het ontwikkelen van communicatieve en relationele aspecten van vorming is van groot belang. De leerlingen leren op een gepaste en respectvolle manier talig om te gaan met gesprekspartners. Ze zijn er zich van bewust dat boodschappen op diverse manieren kunnen worden geïnterpreteerd en dus ook een verschillende impact kunnen hebben.

Culturele vorming

Er bestaat een voor de hand liggende band tussen talen en culturele vorming. Die band biedt leerlingen de mogelijkheid om cultuur en kunst via de taal te verkennen en te begrijpen. Cultuur heeft zowel een eigentijdse als een historische dimensie. Leerlingen leren de wereld kennen in zijn veelkleurige culturele diversiteit. Met die verschillende culturen zijn verschillende talen, taaluitingen en taalvariëteiten verbonden.

Gastvrijheid en uniciteit in verbondenheid

Elke leerling heeft zijn plaats in de klas, op school en in de samenleving. Er is aandacht voor de eigen (thuis)taal en cultuur en die van de ander. Inzicht verwerven in taalvariatie draagt bij tot respectvol omgaan met die ander. De leerlingen staan open voor de meertalige wereld rondom hen en zien meertaligheid als een verrijking. Taal bouwt bruggen tussen mensen.

Uit die vormingscomponenten en wegwijzers zijn de krachtlijnen van het leerplan ontstaan.

3.2 Krachtlijnen

Openstaan voor de veelzijdige wereld en zich verplaatsen in de ander

Talen zijn communicatiemiddelen maar ook dragers van identiteit. Talen vertolken culturele expressies, normen, waarden en opvattingen van een individu, een groep, een gemeenschap, een samenleving. Met verschillende culturen zijn verschillende taaluitingen verbonden. In onze dynamische, superdiverse samenleving zijn talen meer dan ooit een troef en een kans om gastvrij met elkaar in dialoog te gaan. Zo ontstaan verbinding en een genuanceerd beeld van een cultuur. De interculturele component beoogt de leerlingen te sensibiliseren voor de plaats en het belang van de vreemde taal in hun omgeving.

Functioneel communiceren in respectvolle interactie

Communiceren staat centraal in dit leerplan. De leerlingen leren succesvol functioneren in relevante communicatieve situaties. Leerlingen durven en kunnen zich steeds beter, passender en doelgerichter uitdrukken in een vreemde taal.

Gepaste talige bouwstenen gebruiken

Het leerplan focust op wat de leerlingen met de taal moeten kunnen doen. Om dat te bereiken gebruiken ze gepaste strategieën, ontwikkelen ze attitudes en zetten ze talige bouwstenen in. Onder talige bouwstenen verstaan we hier lexicon, taalhandelingen en uitspraak.

3.3 Opbouw

Dit leerplan is opgebouwd uit deze componenten:

- communicatie: receptief, productief en interactief;
- taalgebruik ter ondersteuning van de communicatie.

Het is belangrijk om de samenhang tussen de componenten te bewaken: ze zijn te onderscheiden, maar niet te scheiden. Bovendien spelen ze vaak tegelijkertijd en werken ze ook op elkaar in.

3.4 Beginsituatie

In de logische vooropleidingen Onthaal en recreatie en Internationale handel en goederenvervoer in de derde graad hebben de leerlingen het leerplan III-Dui-daa gevolgd. In dat leerplan werd het ERK-niveau A1 als richtsnoer gebruikt. Ook voor dit leerplan werd hetzelfde ERK-niveau als richtsnoer gebruikt. De

kenmerken van de aangeboden teksten en de minimumvereisten zijn dus identiek aan dat leerplan. Toch is er een duidelijke groeimarge en worden leerlingen uitgedaagd om steeds vlotter en adequater te communiceren.

Gezien de verwachte heterogeniteit van de klasgroep, is het aangewezen om bij de start van de opleiding te peilen naar eventuele voorkennis Duits.

In de logische vooropleidingen Logistiek en Restaurant en keuken in de derde graad is Duits niet verplicht opgenomen in de lessentabel. De meeste leerlingen uit die vooropleidingen zijn absolute beginners.

Voor leerlingen uit andere vooropleidingen ga je er het best van uit dat ze geen voorkennis Duits hebben.

3.5 Aandachtspunten

Goed taalonderwijs

Goed taalonderwijs motiveert leerlingen en doet hen het plezier van taal ervaren. Dat kan je bereiken door te werken met levensecht materiaal, in te spelen op de leefwereld van de leerlingen en de finaliteit van de studierichting, rechtstreekse communicatie (ook digitaal) met anderstalige professionals te laten voeren, keuzemogelijkheden aan te bieden of interactieve en activerende werkvormen te gebruiken. Je zorgt voor voldoende variatie in onderwerpen en werkvormen.

Om de leerlingen maximale oefenkansen te bieden is het noodzakelijk dat ze het Duits als doeltaal zoveel mogelijk actief inzetten tijdens de les. Leerlingen beseffen dat het een inspanning vraagt om tot een correcte uitspraak van het Duits te komen. Als leraar spreek je dan ook het best zoveel mogelijk de doeltaal. Zo maak je de leerlingen vertrouwd met de natuurlijke intonatie en klanken van het Duits en train je de luistervaardigheid. Authentieke bronnen zijn een meerwaarde. Toch kan het soms doeltreffend zijn in het Nederlands te communiceren, bv. voor remediërende opmerkingen of zelfreflectie.

Je creëert een veilig klimaat zodat de leerlingen bereidheid en durf ontwikkelen om te communiceren. Dat kan je doen door bv. aan te geven dat leerlingen kunnen leren uit fouten, hen in kleinere groepjes te laten werken, de kans te geven om de opdracht op eigen tempo uit te voeren, te differentiëren in ondersteuning. Je waardeert het wanneer leerlingen bij het communiceren uit hun comfortzone durven te stappen.

Leren uit feedback is essentieel in het leerproces. Je besteedt daar het best voldoende aandacht en tijd aan.

Leerinhouden

We onderscheiden vijf communicatieve vaardigheden: receptie (mondeling en schriftelijk), productie (mondeling en schriftelijk) en interactie (mondeling). In dit leerplan ligt de nadruk op mondelinge productie en interactie.

Doelgerichte communicatie

De focus ligt op doelgerichte communicatie. Wie doelgericht wil communiceren, stemt zijn taal af op de context en houdt rekening met elementen uit het communicatiemodel (zender-ontvanger-doel-kanaal). Leerlingen communiceren in betekenisvolle, niet-complexe situaties, vaak toegepast op het werkveld.

De tabellen bij de vaardigheden vermelden de kenmerken en minimumvereisten waaraan de teksten moeten voldoen. Voor de receptieve vaardigheden bakenen ze de moeilijkheidsgraad van de aangeboden teksten af. Voor productie en interactie gaat het om minimumvereisten voor teksten die leerlingen produceren. Die kenmerken en minimumvereisten zijn dus een leidraad bij de selectie van teksten en het opstellen van evaluatiecriteria. Bij het opstellen van de kenmerken en minimumvereisten is het ERK-niveau

A1 als richtsnoer gebruikt. In functie van de doelgroep kan je kenmerken of minimumvereisten op een ander niveau aanbieden om leerlingen extra uit te dagen.

Soms zal je een vaardigheid apart inoefenen, maar meestal kan je de vaardigheden niet scheiden. Zo kan je bv. een lees- of luistertekst (receptief) gebruiken als vertrekpunt voor productie of interactie.

Woordenschat en taalhandelingen

De leerlingen die dit leerplan volgen, verwerven Duitse woordenschat die ze nodig hebben om in concrete situaties te communiceren. Dit leerplan legt de te kennen woorden en taalhandelingen niet vast, aangezien de communicatiebehoeften van leerlingen verschillen. Als leraar kies je dus woordvelden die relevant zijn voor jouw leerlingengroep, zeker ook in functie van de finaliteit van de studierichting. Naast woordenschat zijn ook taalhandelingen noodzakelijk om leerlingen toe te laten in het Duits te communiceren.

Verankeren en automatiseren van bouwstenen vraagt tijd. Bij beginnende verwerving van een vreemde taal is het voor leerlingen erg moeilijk om tegelijkertijd in te zetten op inhoud en op vorm. Hun focus ligt voornamelijk op het overbrengen van een boodschap, waardoor ze elementaire fouten kunnen maken tegen de vorm. Dat is normaal in het taalleerproces. Het is dan ook essentieel om leerlingen voldoende kansen te bieden om de leerstof vast te zetten. Zo kunnen ze de aangeleerde kenniselementen verwerken en via tussenstappen automatiseren.

Strategieën inzetten

De strategieën krijgen bijzondere aandacht. Ze komen ook expliciet aan bod in andere taalvakken. Een goede beheersing van die strategieën helpt de leerlingen om ook in andere, niet-schoolse situaties efficiënt met tekst om te gaan. Het is daarom belangrijk dat er afspraken worden gemaakt tussen de vakken om transfer mogelijk te maken en te stimuleren.

Samenwerken over de vakken heen

Het is evident om vakoverschrijdend met de leraar van de richtingsspecifieke vakken samen te werken om zoveel mogelijk te beantwoorden aan de noden van het werkveld, bv. bij werkplekleren, vakbeurzen, in praktijklessen. Het kan de motivatie van de leerlingen verhogen.

Het is ook aangewezen om via overleg tussen de taalvakken en het richtingsspecifieke vak erover te waken dat dezelfde leerinhouden gevarieerd en gefaseerd aan bod komen.

3.6 Leerplanpagina

Wil je als gebruiker van dit leerplan op de hoogte blijven van inspirerend materiaal, achtergrond, professionalisering en lerarennetwerken, surf dan naar de [leerplanpagina](#).

4 Leerplandoelen

4.1 Communicatie: receptief, productief en interactief

Kennis onderliggend aan de doelen die leiden naar BK

LPD 1 De leerlingen bepalen het onderwerp en de hoofdgedachte bij het doelgericht lezen en beluisteren van teksten met deze kenmerken.

Wenk: Je kiest een variatie aan relevante teksten die aansluiten bij het profiel van de studierichting in samenspraak met de collega's van de richtingsspecifieke vakken. Naast richtingsspecifieke teksten bied je het best ook teksten aan die aansluiten bij de interesse van de leerlingen om de motivatie te verhogen.

Wenk: Mogelijke richtingsspecifieke teksten: recensies, informatiebrochures, instructies en huisregels eigen aan de accommodatie, klachten, websites, productbeschrijvingen.

Wenk: Mogelijke bijkomende richtingsspecifieke teksten voor Animator: liedjesteksten met instructies, animatieaanbod, knutselinstructies, beroepsprofiel van animatoren, DIY-video's, sport- en spelregels.

Wenk: Je kan bv. teksten met hogere informatiedichtheid, zonder visuele ondersteuning of langere teksten gebruiken als ze relevant zijn en de vraagstelling is aangepast aan het niveau van de leerlingen.

Wenk: Het is zinvol om ook aandacht te hebben voor de Duitse identiteit. Je kan teksten aanbieden waarin kenmerkende aspecten van de Duitse cultuur aan bod komen, bv. gewoontes, gastronomie, toerisme, tradities. Je kan ook stilstaan bij de perceptie die heerst rond de Duitse cultuur, geschiedenis en uitspraak en zo gangbare vooroordelen doorprikken.

Wenk: Je kan ook creatieve taaluitingen gebruiken, bv. liedjes, cartoons, manga's, filmposters, comics, reclame, mopjes, kortfilms, trailers van films en series, animatiefilms.

Extra: Je kan de leerlingen bij het lezen en luisteren ook de hoofdpunten van een tekst laten benoemen.

LPD 2 De leerlingen selecteren relevante informatie bij het lezen en beluisteren van teksten met deze kenmerken.

Wenk: Je kiest een variatie aan relevante teksten die aansluiten bij het profiel van de studierichting in samenspraak met de collega's van de richtingsspecifieke vakken. Naast richtingsspecifieke teksten bied je het best ook teksten aan die aansluiten bij de interesse van de leerlingen om de motivatie te verhogen.

Wenk: Mogelijke richtingsspecifieke teksten: recensies, informatiebrochures, instructies en huisregels eigen aan de accommodatie, klachten, websites, productbeschrijvingen, flyers, infoborden, reclameadvertenties, (eventueel) menu- en drankenkaarten.

Wenk: Mogelijke bijkomende richtingsspecifieke teksten voor Animator: liedjesteksten

met instructies, animatieaanbod, knutselinstructies, beroepsprofiel van animatoren, DIY-video's, sport- en spelregels, plattegronden.

Wenk: Variatie in vraagstelling verhoogt de aandacht en motivatie bij leerlingen. Naast de klassieke 'juist of fout-vraag' kan je ook denken aan open vraagstelling, multiple choice, meningsvragen (was de informatie nuttig en waarom?), aanvulling of correctie ...

Wenk: Je kan de leerlingen de informatie laten weergeven in het Nederlands. Zo vermijd je dat ze stukjes uit de tekst kopiëren zonder die te begrijpen.

Wenk: Het is zinvol om ook aandacht te hebben voor de Duitse identiteit. Je kan teksten aanbieden waarin kenmerkende aspecten van de Duitse cultuur aan bod komen, bv. gewoontes, gastronomie, toerisme, tradities. Je kan ook stilstaan bij de perceptie die heerst rond de Duitse cultuur, geschiedenis en uitspraak en zo gangbare vooroordelen doorprikken.

Wenk: Je kan ook creatieve taaluitingen gebruiken, bv. liedjes, cartoons, manga's, escape rooms, games, filmposters, reclame, comics, mopjes, kortfilms, trailers van films en series, animatiefilms.

LPD 3 De leerlingen spreken en schrijven doelgericht met behulp van aangereikte sleutelwoorden, zinsdelen, volledige Redemittel of voorbeeldzinnen (minimumvereisten).

Wenk: Gelet op het specifieke karakter van de studierichtingen waar dit leerplan wordt gebruikt, is het evident dat je meer aandacht besteedt aan spreekvaardigheid.

Wenk: Bij schrijfvaardigheid kan je je beperken tot hele korte berichten of mededelingen bv. *außer Betrieb, zur Zeit geschlossen, bin gleich wieder da*, dagprogramma, gevonden en verloren voorwerpen en dieren. Je kan de leerlingen ook een sjabloontekst ter beschikking stellen waarbij ze enkel de specifieke informatie moeten aanpassen of aanvullen.

Wenk: Mogelijke opdrachten: zichzelf en anderen voorstellen zowel persoonlijk als professioneel; faciliteiten, diensten en programma voorstellen; een programma presenteren; activiteiten begeleiden; instructies geven; feliciteren; social media onderhouden; formulieren invullen; korte mededelingen geven zowel schriftelijk als mondeling.

Wenk: De leerlingen mogen gepaste hulpmiddelen zoals een model, (online) woordenboek, spreekkader, digitale uitspraaktools, vertaalsoftware, AI-software inzetten bij het communiceren.

Wenk: Het is noodzakelijk om de leerlingen kritisch te leren omgaan met actuele technologische ontwikkelingen, zoals artificiële intelligentie, spraaktechnologie en (ver)taalprogramma's. Je kan leerlingen er bewust van maken dat AI een handig hulpmiddel is, op voorwaarde dat ze zelf begrijpen wat door AI wordt gegenereerd.

Extra: Je kan in samenspraak met de andere moderne talen de leerlingen laten oefenen op vlotheid en op het afwisselend inzetten van de verschillende talen.

Extra: Bij het spreken heb je oog voor correcte uitspraak, natuurlijke intonatie en non-verbale communicatie. Bij de toeristische beroepsprofielen zal de professionele

houding en het enthousiasme ook een grote rol spelen in doelgerichte en klantvriendelijke communicatie.

LPD 4 De leerlingen nemen **doelgericht** deel aan mondelinge **interactie** (**kenmerken** en **minimumvereisten**).

Wenk: Mogelijke voorbeelden van gesprekken binnen de professionele context (face-to-face en eventueel telefonisch of online): gasten onthalen, eenvoudige info vragen en geven, iets bestellen, afrekenen of betalen, reserveren of reservaties aannemen, een afspraak maken of wijzigen, bezoekers doorverwijzen, op de werklocatie de weg wijzen, kort reageren op een klacht.

Wenk: Voor gesprekken in een persoonlijke sfeer streef je naar een beperkte mate van zelfredzaamheid. Mogelijke situaties: boodschappen, nachtleven, vrijetijdsbesteding, wensen, openbaar vervoer, restaurantbezoek, ziekte of ongeval.

Wenk: Als aanleiding om bepaalde situaties te verduidelijken, een onderwerp in te leiden of het gesprek op gang te brengen kan een (ludiek) videofragment inspirerend werken.

Wenk: Je streeft naar een zo authentiek mogelijke situatie waarbij er een informatiekloof is bij het voeren van het gesprek. Op die manier leren leerlingen naar elkaar luisteren, inspelen op wat de andere zegt en vermijd je dat leerlingen een uitgeschreven dialoog brengen.
De leerlingen mogen gepaste hulpmiddelen zoals een model, woordenlijst, reclamefolder met afbeeldingen van aan te kopen producten, boodschappenlijstje, spiekbrieftje of spreekkader inzetten, als het de doelgerichte interactie ondersteunt.

Wenk: Het is aangewezen om leerlingen attent te maken op de **beleefdheidsconventies** bij taalhandelingen zoals aanspreken, afscheid nemen, vragen om te herhalen of te verduidelijken.
Je kan de leerlingen frequente woorden of uitdrukkingen aanleren voor een vlotte en natuurlijke interactie. Denk aan bv. *genau, stimmt, da hast du recht, Moment mal, ne? oder? nicht wahr? gel? stimmt's?*

Extra: Je kan de leerlingen laten oefenen op het voeren van small talk. Je kan aandacht besteden aan geschikte thema's om het gesprek te onderhouden: bv. weer, reizen, verkeer, sport, vrije tijd, familie, film. Je kan dat ook laten inoefenen met AI-software.

4.2 Taalgebruik ter ondersteuning van de communicatie

Kennis onderliggend aan de doelen die leiden naar BK

LPD 5 De leerlingen zetten eerder en nieuwverworven woordenschat in ter ondersteuning van hun communicatieve handelingen (**kenmerken** en **minimumvereisten**).

Wenk: Het is belangrijk dat de leerlingen de basiswoordenschat correct gebruiken en uitspreken. Je laat de basiswoordenschat regelmatig terugkeren opdat de leerlingen die voldoende kunnen borgen.

Je kan woordenschat op verschillende manieren aanbrengen of inoefenen: in levensecht taalmateriaal (context), door in te oefenen en te herhalen in taalproductie, met focus op woordenschat en uitspraak in oefeningen, eventueel zonder context, bv. via flashcards of andere woordtrainers.

Wenk: Voorbeelden van woordvelden (in alfabetische volgorde) ter inspiratie:

- cijfers, gewichten, maten, hoeveelheden;
- dagelijkse bezigheden;
- dagelijkse of persoonlijke voorwerpen;
- dagen, maanden, seizoenen, feesten;
- eten en drinken;
- familie;
- gevoelens;
- instructietaal gelinkt aan het beroepsprofiel;
- kleding en accessoires;
- kleuren, vormen en materialen;
- landen en nationaliteiten;
- persoonlijke gegevens;
- professionele wereld (beroepen);
- sport en ontspanning;
- transportmiddelen;
- uur, plaats, datum;
- vakantie, reizen;
- weer;
- winkels en diensten;
- woning: meubels, uitrusting;
- ...

Wenk: Naast meer algemene woordenschat maak je een zinvolle selectie van richtingsspecifieke woordenschat die de leerlingen verwerven en doelgericht inzetten. Overleg met collega's van de richtingsspecifieke vakken is aangewezen. Het is zeker zinvol om voldoende in te zetten op woordcombinaties, bv. Redemittel en Kollokationen.

Wenk: Mogelijke taalhandelingen: aanspreken, afscheid nemen, bedanken, begroeten, zich voorstellen, zich verontschuldigen, reageren op verontschuldigen, een voorstel aannemen of afslaan, feliciteren.
Specifiek voor Animator kan je onder meer nog denken aan presenteren, stapsgewijs instructies geven, gericht vragen stellen.
De taalhandelingen worden best als Redemittel aangeleerd. Herhaald gebruik in bijvoorbeeld rollenspelen bevordert memoriseren. Grammaticaal inzicht komt eerder vraag gestuurd aan bod, maar is nooit een doel op zich. Het is zinvol om de leerlingen bewust te maken van beleefdheidsconventies bij de taalhandelingen.

LPD 6 De leerlingen zetten doelgericht strategieën in ter ondersteuning van informatieverwerking en communicatieve handelingen.

Wenk: Het is niet de bedoeling om strategieën theoretisch te benaderen. Je begeleidt de leerlingen en stimuleert hen om zelfstandig de gepaste strategie te kiezen.

Wenk: Strategieën bij receptieve vaardigheden:

- met lees- en luisterdoel rekening houden;
- voorkennis activeren;
- inhoud voorspellen;
- hoofd- en bijzaken onderscheiden;
- lay-out, afbeeldingen en andere visueel ondersteunende elementen gebruiken;
- vragen stellen;
- bepalen of het achterhalen van de betekenis van een onbekend woord belangrijk is;
- ...

Wenk: Strategieën om betekenis van woorden te achterhalen via:

- de context (visuele en tekstuele);
- woorddelen;
- taalverwantschap en transparantie;
- betekenisonderhandeling waarbij je samen met de leerlingen uitzoekt wat de betekenis van woorden is en zoekt naar bv. synoniemen, omschrijvingen;
- talige hulpmiddelen, bv. (digitaal) woordenboek, zoekmachine op afbeeldingen, vertaalapp, AI-software;
- ...

Wenk: Strategieën bij productieve vaardigheden:

- met spreek- en schrijfdool rekening houden;
- voorkennis activeren;
- met de ontvanger rekening houden, bv. het gepast inzetten van lichaamstaal, [register](#);
- rekening houden met effecten van non-verbaal gedrag (gebaren, mimiek, intonatie ...);
- visueel ondersteunende elementen gebruiken;
- talige hulpmiddelen gebruiken, bv. (digitaal) woordenboek, tekstcontrole, uitspraakapp, model, voorbeeld, AI-software;
- lay-out, tekststructuur, signaalwoorden en verwijswaarden, titels en benadrukte woorden gebruiken;
- eigen tekst nakijken;
- ...

Wenk: Strategieën bijkomend voor interactieve vaardigheden:

- met doel van de interactie rekening houden;
- inspelen op wat de ander zegt;
- elementen van lichaamstaal en intonatie herkennen en zelf doelgericht inzetten;
- taalgebruik aanpassen aan de ontvanger;
- om hulp of opheldering vragen zoals trager spreken, herhalen of om herhaling vragen, herformuleren, doorvragen en zelf hulp of opheldering bieden;
- actieve luisterhouding aannemen;
- ...

Wenk: De leerlingen zetten strategieën in als de communicatie het doel of de doelgroep dreigt niet te bereiken. Het gaat dan bv. om deze strategieën:

- zinnen herlezen;
- achtergrondruis uitschakelen;
- om herhaling vragen;
- zich afzonderen;
- de communicatie uitstellen naar een later moment;
- om hulp vragen (aan een medeleerling, de leraar, collega's of verantwoordelijke in een professionele context ...);
- ...

5 Lexicon en pop-ups

5.1 Lexicon

Het lexicon bevat een verduidelijking bij de begrippen die in het leerplan worden gebruikt. Die verduidelijking gebeurt enkel ten behoeve van de leraar.

Beleefdheidsconventies

Beleefdheidsconventies zijn alle (impliciete) afspraken die horen bij het taalgebruik in bepaalde contexten. Daaronder kunnen vallen: het gepaste stemvolume gebruiken, op een geschikt moment het woord nemen, interesse tonen in wat wordt gezegd ...

Doelgericht

Doelgericht slaat op het feit dat de taalgebruiker via het begrijpen of het produceren van talige boodschappen bepaalde doelen probeert te bereiken. Bv. ik vraag in de supermarkt waar ik een bepaald product kan vinden, ik luister naar het weerbericht om te weten hoe ik me moet kleden, ik lees de rest van een verhaal om te weten te komen hoe het afloopt enz. Om geslaagd te communiceren houdt hij rekening met de communicatieve situatie. De verwerking van de tekst (receptief) en de kwaliteit van de tekst (productief) worden afgemeten aan de mate waarin het doel vlot, succesvol en gepast is bereikt.

Dat gebeurt bij voorkeur in betekenisvolle, authentieke of semi-authentieke situaties.

Hoofdgedachte

De 'hoofdgedachte' is het belangrijkste wat over het onderwerp wordt gezegd. Het is m.a.w. de centrale boodschap die de spreker of schrijver tracht over te brengen en die je in één of twee zinnen kan weergeven.

Hoofdpunten

De 'hoofdpunten' zijn alle inhoudelijke elementen die ondersteunend zijn voor die hoofdgedachte van een tekst. Dat kan ook de gedachtegang zijn.

Informatiedichtheid

Informatiedichtheid is de hoeveelheid informatie die een tekst bevat in verhouding tot de lengte van de tekst: een tekst waarin de informatie heel compact wordt aangeboden, heeft een hogere informatiedichtheid dan een lange tekst met diezelfde informatie.

Interactie

Interactie is een vorm van directe communicatie waarbij er een onmiddellijke wisselwerking mogelijk is, met een zekere mate van onvoorspelbaarheid en spontaneïteit.

Onderwerp van een tekst

Het onderwerp van een tekst geeft in één of enkele woorden weer waarover de tekst gaat.

(taal)Register

De term (taal)register verwijst naar het taalgebruik dat gebonden is aan een bepaalde situatie, waarbij het zowel om lexicale als om syntactische elementen kan gaan.

Woordcombinaties

Woordcombinaties zijn vaste combinaties van woorden (voorzetsels of zelfstandige naamwoorden bij werkwoorden), bv. *ins Kino gehen, Sport treiben, Angst haben vor*.

5.2 Pop-ups

Tekstkenmerken voor receptie

Kenmerken van aangeboden teksten

(Lu: Luisteren/Le: Lezen)

	Lu	Le
Tekstsoorten		
Variatie		
Onderwerp		
Concrete, herkenbare of specifieke inhoud		
Uiterlijke tekstkenmerken		
Duidelijke lay-out		
Geen achtergrondruis		
Met visuele ondersteuning		
Met ondersteuning van non-verbaal gedrag		
Ondersteunende maar natuurlijke intonatie		
Heldere uitspraak, duidelijke articulatie		
Normaal spreektempo met frequente pauzes		
Standaardtaal		
Structuur/Samenhang		

Zeer eenvoudige, herkenbare, expliciet aangegeven tekststructuur		
Zeer grote samenhang		
Zeer eenvoudige zinsbouw		
Lengte		
Beperkt		
Informatiedichtheid		
Zeer laag		
Woordenschat		
Hoofdzakelijk de meest frequente woorden, woordcombinaties en vaste uitdrukkingen uit een zeer beperkte waaier aan relevante thema's binnen het professionele domein en het persoonlijke, publieke of educatieve domein		

Minimumvereisten voor productie

(Spr: Spreken/Sch: Schrijven)	Spr	Sch
Tekstsoorten		
Variatie		
Onderwerp		
Concrete of specifieke inhoud		
Uiterlijke tekstenmerken		
Korte woorden en frasen uit het aangeleerde lexicale repertoire zijn redelijk correct overgeschreven, het begrip van de boodschap komt niet in het gedrang		
Uitspraak van een beperkt repertoire van aangeleerde woorden is verstaanbaar		
Met eventuele, niet storende onderbrekingen om naar woorden en uitdrukkingen te zoeken of om hun uitspraak te corrigeren		
Enkelvoudige zinnen		
Structuur/samenhang		
Redelijk herkenbare samenhang		
Hoogfrequente signaalwoorden: chronologisch verloop, opsomming		
Lengte		

Zeer beperkt		
Eerder beperkt		
Bouwstenen		
Functioneel gebruik van geïsoleerde woorden, de meest frequente woorden, woordcombinaties en vaste uitdrukkingen om te voldoen aan elementaire communicatiebehoeften binnen een zeer beperkte waaier aan relevante thema's uit het persoonlijke en professionele domein		
Functioneel gebruik van eenvoudige constructies en zinspatronen uit een aangeleerd repertoire; begrip van de boodschap door de ontvanger komt ondanks elementaire fouten meestal niet in het gedrang		
Taalvariëteit		
Gepast register		
Ondersteuning		
Met behulp van ondersteunende middelen		

Minimumvereisten voor mondelinge interactie

Tekstsoorten
Variatie
Onderwerp
Concrete of specifieke inhoud
Uiterlijke tekstenmerken
Enkelvoudige zinnen
Gepaste lichaamstaal
Lengte
Zeer beperkt
Uitspraak/ Articulatie/ Intonatie
Uitspraak van een beperkt repertoire van aangeleerde woorden is verstaanbaar
Inbreng, participatie en vlotheid
De leerlingen kunnen om herhaling vragen of verduidelijking; de gesprekspartner biedt ondersteuning om het doel van de communicatie te bereiken

Onderbrekingen mogen voorkomen om naar woorden en uitdrukkingen te zoeken, om de uitspraak te corrigeren en om de communicatie te herstellen
Bouwstenen
Functioneel gebruik van geïsoleerde woorden, de meest frequente woorden, woordcombinaties en vaste uitdrukkingen om te voldoen aan elementaire communicatiebehoeften binnen een zeer beperkte waaier aan relevante thema's uit het persoonlijke en professionele domein
Functioneel gebruik van eenvoudige constructies en zinspatronen uit een aangeleerd repertoire; begrip van de boodschap door de ontvanger komt ondanks elementaire fouten meestal niet in het gedrang
Taalvariëteit
Gepast register
Gepaste beleefdheidsconventies bij alledaagse taalhandelingen
Ondersteuning
Met behulp van ondersteunende middelen

Woordenschat voor receptie

Woordenschat	Lu	Le
Hoofdzakelijk de meest frequente woorden, woordcombinaties en vaste uitdrukkingen uit een zeer beperkte waaier aan relevante thema's binnen het professionele domein en het persoonlijke, publieke of educatieve domein		

Woordenschat voor productie en interactie

Woordenschat	Spr/MI	Sch
Functioneel gebruik van geïsoleerde woorden, de meest frequente woorden, woordcombinaties en vaste uitdrukkingen om te voldoen aan elementaire communicatiebehoeften binnen een zeer beperkte waaier aan relevante thema's uit het persoonlijke en professionele domein		

6 Basisuitrusting

Basisuitrusting verwijst naar de infrastructuur en het (didactisch) materiaal die beschikbaar moeten zijn voor de realisatie van de leerplandoelen.

Een leslokaal

- dat qua grootte, akoestiek en inrichting geschikt is om communicatieve werkvormen te organiseren;
- met een (draagbare) computer waarop de nodige software en audiovisueel materiaal kwaliteitsvol werkt en die met internet verbonden is;
- met de mogelijkheid om (bewegend beeld) kwaliteitsvol te projecteren;
- met de mogelijkheid om geluid kwaliteitsvol weer te geven;

- met de mogelijkheid om draadloos internet te raadplegen met een aanvaardbare snelheid;
- met de mogelijkheid om (niet-)digitale woordenboeken, naslagwerken en bronnen aangepast aan het taalniveau van de leerlingen te raadplegen.

Toegang tot (mobile) devices voor leerlingen.

7 Glossarium

In het glossarium vind je synoniemen voor en een toelichting bij een aantal handelingswerkwoorden die je terugvindt in leerplandoelen en (specifieke) minimumdoelen van verschillende graden.

Handelingswerkwoord	Synoniem	Toelichting
Analyseren		Verbanden zoeken tussen gegeven data en een (eigen) besluit trekken
Beargumenteren	Verklaren	Motiveren, uitleggen waarom
Beoordelen	Evalueren	Een gemotiveerd waardeoordeel geven
Berekenen	Berekeningen uitvoeren	
Berekeningen uitvoeren	Berekenen	
Beschrijven	Toelichten, uitleggen	
Betekenis geven aan	Interpreteren	
Een (...) cyclus doorlopen	Een (...) proces doorlopen	Via verschillende fasen tot een (deel)resultaat komen of een doel bereiken
Een (...) proces doorlopen	Een (...) cyclus doorlopen	Via verschillende fasen tot een (deel)resultaat komen of een doel bereiken
Evalueren	Beoordelen	
Gebruiken	Hanteren, inzetten, toepassen	
Hanteren	Gebruiken, inzetten, toepassen	
Identificeren		Benoemen; aangeven met woorden, beelden ...
Illustreeren		Beschrijven (toelichten, uitleggen) aan de hand van voorbeelden
In dialoog gaan over	In interactie gaan over	
In interactie gaan over	In dialoog gaan over	
Interpreteren	Betekenis geven aan	
Inzetten	Gebruiken, hanteren, toepassen	
Kritisch omgaan met	Kritisch gebruiken	
Kwantificeren		Beredeneren door gebruik te maken van verbanden, formules, vergelijkingen ...
Onderzoeken	Onderzoek voeren	Verbanden zoeken tussen zelf verzamelde data en een (eigen) besluit trekken

Onderzoek voeren	Onderzoeken	Verbanden zoeken tussen zelf verzamelde data en een (eigen) besluit trekken
Reflecteren over		Kritisch nadenken over en argumenten afwegen zoals in een dialoog, een gedachtewisseling, een paper
Testen	Toetsen	
Toelichten	Beschrijven, uitleggen	
Toepassen	Gebruiken, hanteren, inzetten	
Toetsen	Testen	
Uitleggen	Beschrijven, toelichten	
Verklaren	Beargumenteren	Motiveren, uitleggen waarom

8 Concordantie

8.1 Concordantietabel

De concordantietabel geeft duidelijk aan welke leerplandoelen de doelen die leiden naar één of meer beroepskwalificaties (BK) realiseren.

Leerplandoel	Doelen die leiden naar een of meer beroepskwalificaties
1	BK c; BK d; BK d; BK f
2	BK c; BK d; BK d; BK f
3	BK c; BK d; BK d; BK f
4	BK c; BK d; BK d; BK f
5	BK c; BK d; BK d; BK f
6	BK c; BK d; BK d; BK f

8.2 Doelen die leiden naar één of meer beroepskwalificaties

Aanvullende onderliggende kennis

De opgenomen kennis staat steeds in functie van de specifieke vorming van deze studierichting.

Animator

d. Elementaire communicatievaardigheden in het Duits

Assistent (inter)nationaal goederenvervoer

f. Elementaire communicatievaardigheden in het Duits

Hotelreceptionist

d. Elementaire communicatievaardigheden in een moderne vreemde taal naar keuze

ONTWERP

Inhoud

1	Inleiding.....	3
1.1	Het leerplanconcept: vijf uitgangspunten	3
1.2	De vormingscirkel – de opdracht van secundair onderwijs	3
1.3	Ruimte voor leraren(teams) en scholen	4
1.4	Differentiatie	4
1.5	Opbouw van leerplannen.....	6
2	Situering	7
2.1	Beginsituatie	7
2.2	Plaats in de lessentabel.....	7
3	Pedagogisch-didactische duiding	7
3.1	Duits en het vormingsconcept	7
3.2	Krachtlijnen	8
3.3	Opbouw.....	8
3.4	Beginsituatie	8
3.5	Aandachtspunten.....	9
3.6	Leerplanpagina.....	10
4	Leerplandoelen	11
4.1	Communicatie: receptief, productief en interactief.....	11
4.2	Taalgebruik ter ondersteuning van de communicatie	13
5	Lexicon en pop-ups	16
5.1	Lexicon	16
5.2	Pop-ups	17
6	Basisuitrusting	20
7	Glossarium.....	21
8	Concordantie	22
8.1	Concordantietabel.....	22
8.2	Doelen die leiden naar één of meer beroepskwalificaties	22